USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **L. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 2. 8. 2011, č. j. MSK 34473/2011, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudkyni Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslavě Drahošové,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová **není** vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Ad 60/2011.

Odůvodnění:

[1] Žalobce žalobou ze dne 11. 8. 2011 brojí proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 2. 8. 2011, č. j. MSK 34473/2011, kterým bylo změno rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 26. 1. 2011, č. j. 7002/2011/OOA, jímž byla žalobci uložena povinnost vrátit přeplatek na dávce pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení za měsíce červen 2007 až březen 2009.

[2] Podáním ze dne 16. 2. 2011 žalobce vznesl námitku podjatosti vůči soudkyni Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslavě Drahošové a domáhal se, aby předmětný spor rozhodoval jiný soudce, neboť tuto soudkyni žalobce nepovažoval za nestrannou, protože rozhodovala v jeho neprospěch v jiných sporech vedených žalobcem.

[3] Věc byla v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[4] Soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová se k návrhu na její vyloučení vyjádřila tak, že nemá osobní vztah k věci ani k účastníkům řízení, proto se necítí být v dané věci podjatou.

[5] Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[6] Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (ustanovení čl. 1 odst. 1 Ústavy).

[7] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

[8] Žalobce námitku podjatosti soudkyně Krajského soudu v Ostravě založil na skutečnosti, že tato soudkyně rozhodovala jinou jeho věc v jeho neprospěch.

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. V dané věci bylo subjektivní stanovisko žalobce skutečně podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslavy Drahošové zabýval. Subjektivní náhled jmenované soudkyně, jak vyplývá z jejího vyjádření, svědčí o tom, že se za podjatou v souzené věci nepovažuje.

[10] Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věta třetí, podle níž „*důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“. Uvedená námitka žalobce proto nemůže být shledána důvodnou, neboť okolnosti spočívající v postupu a rozhodování soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslavy Drahošové ve věcech žalobcem vedených u Krajského soudu v Ostravě nemohou být důvodem pro její vyloučení. Jak Nejvyšší správní soud poznamenal v usnesení ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 48/2009 - 162, (dostupném na www.nssoud.cz), „*dřívější rozhodování soudců, které se autoritativně vyslovilo k právům a povinnostem žalobkyně, nezpůsobuje jejich podjatost, jakkoli mohlo být pro žalobkyni*

nepříznivé. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost, a nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), event. ústavní stížnost, nikoli námitka podjatosti". Z těchto důvodů nemůže tvrzení žalobce, že soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová rozhodla v jiných věcech žalobce v jeho neprospěch, založit jakékoliv pochybnosti o její nepodjatosti. Z ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s. totiž vyplývá, že okolnosti spočívající v procesním postupu jmenované soudkyně v jiných věcech žalobce nemohou být důvodem pro její vyloučení.

[11] Nejvyšší správní soud dále zkoumal poměr jmenované soudkyně k projednávané věci. Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům - kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů - mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[12] V projednávané věci však žádný z těchto důvodů ze spisového materiálu nebyl zjištěn. Nelze dovodit, že by soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová žalobce jakýmkoliv způsobem znevýhodňovala či poškozovala. Ani sama soudkyně si není vědoma přímého poměru k věci nebo k účastníkům, jak vyplývá z jejího vyjádření k námitce podjatosti. Jmenovaná soudkyně výslovně uvádí, že k projednávané věci ani k účastníkům žádný osobní vztah nemá. Nepodílela se rovněž na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

[13] Vzhledem k tomu, že žalobcem uvedená skutečnost nemůže být ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudce, a jiné skutečnosti žalobce netvrdí, rozhodl Nejvyšší správní soud, že soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová není vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Ad 60/2011.

[14] K označení žalovaného správního orgánu Nejvyšší správní soud uvádí, že od 1. 1. 2012 došlo k podstatné změně v organizaci správních orgánů rozhodujících o dávkách v oblasti sociálního zabezpečení. Prvostupňovým orgánem se stal Úřad práce České republiky a působnost správního orgánu II. stupně přešla na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Žalovaným správním orgánem se proto v souladu s ustanovením § 69 s. ř. s. stalo Ministerstvo práce a sociálních věcí, na něhož přešla působnost správního orgánu II. stupně v oblasti dávek v hmotné nouzi.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2012

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu